

Ομιλία κ. Κ. Σημίτη στην Κέρκυρα στις 20.4.1985

Αγαπητοί φίλοι και συναγωνιστές για ένα καλύτερο αύριο μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα θα κληθούμε όλοι μας να εκφράσουμε την κυρίαρχη ελεύθερη γνώμη μας για τα εθνικά πολιτικά και κοινωνικά θέματα αυτού του τόπου. Είμαστε σίγουροι για την νέα νίκη. Είμαστε σίγουροι ότι μαζί θα κατακτήσουμε τον δύσκολο αλλά καρποφόρο αγώνα για την αναγέννηση της πατρίδας μας την επιτυχία αυτού του τόπου. Η Κυβέρνηση έχει κάνει εντυπωσιακά βήματα στην κατεύθυνση της αλλαγής αυτού του τόπου. Οι εκλογές οι οποίες έρχονται γίνονται όπως ανέφερε πριν ο Γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής κάτω από το πρίσμα δύο πολιτικών, κάτω από το πρίσμα της επιλογής ανάμεσα σε μία πολιτική αλλαγής της κοινωνίας και κάτω από το πρίσμα μίας πολιτικής για τη Δεξιά, συντήρησης και παραμονής.

Ας δούμε πρώτα ποιά είναι το κορυφαίο ερώτημα ποιά είναι η κορυφαία επιλογή η οποία μας δίνεται. Πρώτη και κρίσιμη επιλογή είναι αν θέλουμε να συνεχίσουμε τον εκδημοκρατισμό της κοινωνίας μας τον εκδημοκρατισμό του πολιτικού μας συστήματος. Το ερώτημα αυτό τίθεται σε σχέση με την αναθεώρηση του συντάγματος. Κάνουμε τους μήνες που πέρασαν, ένα αποφασιστικό βήμα για περισσότερη δημοκρατία στον τόπο. Ένα αποφασιστικό βήμα που συνάντησε την λυσσαλέα αντίδραση της συντηρητικής παράταξης. Εμείς πιστεύουμε ότι το βήμα αυτό ήταν απόλυτα αναγκαίο. Απόλυτα αναγκαίο γιατί στο σχήμα το πολιτικό το οποίο κυριαρχούσε μέχρι σήμερα, ο λαός ήταν υπό επιτήρηση, ο λαός ήταν υπό έλεγχο. Ο λαός ήταν σε απόσταση. Και υπήρχε ένας τοποτηρητής για να ασκεί αυτή την εποπτεία, για να ασκεί τον έλεγχο, για να παρεμβαίνει όταν πρέπει γιατί οι λαϊκές δυνάμεις έπαιρναν κατευθύνσεις άλλες από εκείνες που ήθελε το κατεστημένο. Ο επόπτης και ο ελεγκτής δεν ήταν συγκεκριμένο πρόσωπο, ο επόπτης και ο ελεγκτής ήταν ο θεσμός του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ήταν διαμορφώμενος έτσι ώστε να έχει δικαιώματα αποφασιστικά απέναντι στη Βουλή που είναι εκφραστής των κυριαρχικών δικαιωμάτων

Γο
μέ την αλλαγή
του Προέδρου
της Δημοκρατίας
και την ανάδειξη
του
Λούτσο

αυτήν
δυσκολία

Κάνουμε τους μήνες

έγινε

σχήμα

δωδεκά

του λαού. Είχε δικαιώματα τέτοια ώστε να πειθαναγκάζει τη Βουλή προς ορισμένες κατευθύνσεις. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για παράδειγμα μπορούσε να μην κυρώσει ορισμένο νόμο. Δεν του άρεσε για παράδειγμα ο νόμος για τους Συνεταιρισμούς γιατί έβρισκε την κατεύθυνση που έπαιρνε η αγροτική οικονομία πολύ ριζοσπαστική, πολύ διάφορη

, μπορούσε να αρνηθεί την κύρωση. Όπως μπορούσε να αρνηθεί την κύρωση σε οποιοδήποτε άλλο νόμο που εξασφάλιζε πλατύτερα δικαιώματα στο λαό. Ήταν ένας τρόπος ελέγχου, όπως και ένας τρόπος ελέγχου ήταν το δικαίωμα άσκησης δημοψηφίσματος που σήμαινε πολύ πρακτικά στην πολιτική δημοψήφισμα κόντρα στην πολιτική της κυβέρνησης που είχε επιλέξει ο λαός για να πιέσει την Κυβέρνηση να πυροβολήσει το έργο της. Όπως είχε και το δικαίωμα να μην διαλύει την Βουλή, το δικαίωμα πολύ χειρότερο να αποφασίζει εκείνος ποιόν θα έχριε Πρωθυπουργό. Ήτανε το περίφημο δόγμα του κηπουρού. Και εμείς και πιστεύω όλος ο Ελληνικός λαός, δεν θέλουμε αφέντες και δεν θέλουμε να αισθάνονται οι εκλεκτοί του ελληνικού λαού στην ίδια μοίρα όπως οι κηπουροί. Εκείνοι οι οποίοι εκπροσωπούν τον λαό, εκείνοι πρέπει να έχουν την εξουσία ανόθευτη, ολάκερη, περιορισμένη από κανένα.

Και η αναθεώρηση του Συντάγματος έρχεται για να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση τους, για να δώσει τις κυρίαρχες εξουσίες εκεί όπου πραγματικά ανήκουν δηλαδή στους εκπροσώπους του λαού, στην πλειοψηφία της Βουλής και για να κατοχυρώσει την έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας και την πολυφωνία σε πολλές περιπτώσεις δίνει τις εξουσίες αυτές σε αυξημένη πλειοψηφία της Βουλής δηλ. τα 3/5 ώστε να μην μπορούν να γίνουν μηνύσεις οι οποίες είναι καταπιεστικές και εξαιρετικά περιοριστικές για μειοψηφίες. Κάνει όμως το αποφασιστικό βήμα για να πάψει επιτέλους το σχήμα του πολιτεύματος να προσομοιάζει προς την εκ νέου θεού μοναρχία. Ο ελληνικός λαός έχει θέσει τέρμα στην μοναρχία από πάρα πολλά χρόνια στην ουσία και έχει θέσει τέρμα ουσίας στην μοναρχία η μοναρχία εδώ και 10 χρόνια και τώρα πρέπει να θέσουμε τέρμα σε οποιαδήποτε σχήματα αυταρχισμού. Αυταρχισμό ο

έλληνας δεν σηκώνει και σωστά προχωρούμε στη δημοκρατία. Ανησυχούν ίσως μερικοί και ανησυχούν διότι φοβούνται ότι εκεί που είχαν την δυνατότητα επέμβασης, περιορισμού, δεν θα την έχουν πιά. Αλλά πρέπει να διαβεβαιώσουμε όλους ότι είναι και στο δικό τους συμφέρον ότι είναι στο συμφέρον κάθε έλληνα να είναι πιο ελεύθερος στην έκφραση της γνώμης του να μπορεί να εργαστεί στην κατεύθυνση που θέλει διότι αν η εξέλιξη της πολιτείας εξαρτάται από την θέληση ενός οποιουδήποτε και να είναι ο καλύτερος δεν είμαστε βέβαιοι ποια θα μπορεί να είναι η εξέλιξη αυτή, δεν είμαστε βέβαιοι ότι θα πορευθούμε στην καλύτερη δυνατή κατεύθυνση. Ο καλύτερος δυνατός στόχος εξαρτάται από την επιλογή όλων μας από τον διάλογο και δεν εξαρτάται από την μεμονωμένη απόφαση ενός ακόμα τόσο σωστού Προέδρου της Δημοκρατίας. Η αναθεώρηση του Συντάγματος αποτελεί λοιπόν στον εκλογικό Αγώνα για μας πιστεύω ένα κυρίαρχο επιχείρημα, ένα κυρίαρχο επιχείρημα για να αποδείξει ότι εμείς είμαστε η παράταξη που προάγουμε στον τόπο αυτό τη δημοκρατία και την ελευθερία.

Αγαπητοί φίλοι, η Δεξιά έχει αρχίσει και στον τομέα των δημοκρατικών ελευθεριών μία εκστρατεία δυσφήμισης, καπηλείας και μισαλλοδοξίας. Έχει αρχίσει μία τέτοια εκστρατεία διότι, επειδή η ίδια δεν έχει επιχειρήματα, προσπαθεί να δημιουργήσει σύγχυση, προσπαθεί να σβύσει από τη μνήμη του έλληνα ποιά είναι η δικιά της ιστορία και ποιά είναι η δική της πολιτική. Ο κ. Μητσοτάκης στη συνέντευξη που είχε δώσει, μίλησε για φασιστική τηλεόραση ~~θα~~ έλεγα φωνάζει ο κλέφτης για να ~~φ~~αφύγει. Μήπως θυμάται κανείς επί Νέας Δημοκρατίας να έχουν γίνει τόσες συζητήσεις στην τηλεόραση; μήπως θυμάται κανείς επί Νέας Δημοκρατίας να έχουν βγεί τόσες φορές τα κόμματα εκτός από το κυβερνών στην τηλεόραση να αναπτύξουν τις θέσεις τους; μήπως θυμάται κανείς ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης επί Νέας Δημοκρατίας να εμφανιστεί επί 2 σχεδόν ώρες σε συνέντευξη στην τηλεόραση και να είναι υβριστικός ^{από έναντι} στην κυβέρνηση; εγώ θυμάμαι περιορισμούς, θυμάμαι συνεχείς διαπραγματεύσεις, θυμάμαι μία τηλεόραση η οποία ήταν απόλυτα μονόπλευρη.

Ο κ. Μητσοτάκης συγχέει τι είναι φασισμός. Τον φασισμό να τον ψάξει στην παράταξή του. ~~Ίσως είμαι λίγο οξύς~~ ^{όπως νομίζουνε μερικοί.} ~~Θα έλεγα όμως δεν είμαι αρκετά οξύς γιατί~~ ^Ο ~~Εξείνησε~~ ^{Δημιουργήθηκε} η κατάσταση που οδήγησε στο κίνημα του '67. ~~Πως δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για την δικτατορία του '67.~~ Ποιά παράταξη και ποιά πρόσωπα ^{ήταν οι ωρύτεριστες} ~~την δημιούργησαν.~~ Εμείς δεν θέλουμε να είμαστε εμπαθείς. Υπάρχουν όμως πολιτικές εξελίξεις που σηματοδοτήθηκαν από ορισμένη παράταξη, ορισμένη νοοτροπία, την νοοτροπία ότι ο λαός δεν θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να εκφραστεί, την νοοτροπία ότι οι βουλευτές δεν είναι υποχρεωμένοι απέναντι σ' αυτούς που τους εξέλεξαν και δεν είναι έντιμο να παραιτηθούν. Το έντιμο είναι μας είπαν να αλλάξουν παράταξη. Το έντιμο είναι να δημιουργούν με άλλες δυνάμεις κυβερνήσεις ενάντια στην πλειοψηφία του κόσμου, ενάντια στην θέληση του λαού. Αυτοί καταρράκωσαν το δημοκρατικό πολίτευμα, αυτοί δημιούργησαν την ανησυχία, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις εκείνες για να περάσει ο φασισμός στην Ελλάδα. Και απάντησή μας τότε και τώρα είναι φασισμός δεν θα ξαναυπάρξει στην Ελλάδα. Και γι' αυτό εμείς έχουμε κατοχυρώσει από το '81 και μετά τους δημοκρατικούς θεσμούς. Ποιός οδήγησε στην εθνική συμφιλίωση αναγνωρίζοντας την Εθνική Αντίσταση; Ποιός κατάργησε τους φακέλους και τις διατιμήσεις πολιτών ανάμεσα σε εθνικόφρονες και μή;

Αγαπητοί φίλοι, πριν λίγο καιρό εξετάζαμε στο Υπουργείο μία κάποια νομοθεσία για τους κτηνοτρόφους και την κτηνοτροφική αποκατάσταση. Η νομοθεσία αυτή, η οποία έγινε από την Δεξιά από τη συντηρητική παράταξη που τώρα προάγει την Δημοκρατία κατά τον κ. Μητσοτάκη ενάντια στο ΠΑΣΟΚ λέει η νομοθεσία αυτή ότι οι κτηνοτρόφοι μπορούν να αποκατασταθούν μόνο εκείνοι οι οποίοι παίρνουνε από την Αστυνομία πιστοποιητικό άμεμπτης διαγωγής, έτσι το λέγανε. Επειδή μπορεί να έτυχε κάποιος που είχε άμεμπτη διαγωγή εν τω μεταξύ να σκέφτηκε περισσότερο και να είδε ότι το πράγμα δεν ωφελεί γι' αυτό ο νόμος αυτός έγραφε

ότι και μετά από τρία και μετά από 9 χρόνια μπορεί να του ζητήσει η Αστυνομία και η Δ/ση Γεωργίας ένα πιστοποιητικό για να διεκδικήσει τον κλήρο του. Ποιός λοιπόν δημιουργούσε τις κατασχέσεις και τις διακρίσεις των πολιτών; η Δεξιά. Και απάντησή μου ήταν να καταργήσουμε αυτές τις διακρίσεις. Να καταργήσουμε τους φακέλους. Εμείς θέλουμε δημοκρατία χωρίς φακελώματα, ελευθερία χωρίς περιορισμούς. Έχουμε κάνει και προσπάθεια για την δημοκρατική λειτουργία των κομμάτων. Εμείς καθιερώσαμε την χρηματοδότηση των κομμάτων. Και εμείς δίνουμε στον κ. Μητσοτάκη τα εκατομμύρια πάνω στα οποία στηρίζει την ειλογική του εκστρατεία. Ας μην το θυμάται. Και αυτά θα δίνουμε για να μπορέσουν να είναι ανοιχτοί οι πόροι όλων των κομμάτων και να μην βασίζονται ορισμένοι στις συνεισφορές της ολιγαρχίας. Να ξέρουν και να έχουν όλοι την δυνατότητα να συμμετάσχουν στον αγώνα. Εμείς προωθήσαμε την λαϊκή συμμετοχή μέσα από θεσμούς που ενώνουν. Εμείς καταπολεμήσαμε τον συντεχνιακό τρόπο οργάνωσης. Εμείς εξυψώσαμε την λειτουργία του Κοινοβουλίου. Εμείς καθιερώσαμε την ψήφο στα 18, ώστε όλοι να εξυψώσουν την φωνή τους (στο να ψηφίσουν). Και εμείς καταργήσαμε τον σταυρό προτίμησης, τον οποίο θέλει να επαναφέρει η συντηρητική παράταξη. Γιατί καταργήσαμε τον σταυρό προτίμησης; Να μην το ξεχνάμε αυτό. Στο Υπουργείο Γεωργίας υπάρχει ένας προϋπολογισμός για εθνικές επιδοτήσεις. Δηλαδή επιδοτήσεις που δίνονται από εθνικούς πόρους και αποφασίζονται από ένα Κυβερνητικό όργανο μετά από εισήγηση του Υπουργού Γεωργίας. Αν δούμε τι έγινε πριν τις εκλογές του 1981, θα διαπιστώσουμε ότι ένα προϊόν το οποίο δεν ήταν καθόλου προβληματικό και δεν είχε πάρει επιδότηση ποτέ πριν το 1981 και δεν πήρε ποτέ επιδότηση μετά από το 1981 το καρπούζι π.χ. από το Ν. Ηλείας πήρε ξαφνικά 300 εκ. δρχ. Μήπως επειδή ήταν ο κ. Κανελλόπουλος Υπουργός Γεωργίας; Ο κ. Κανελλόπουλος μετά τις εκλογές ότι ήταν ο — πολιτικός ο οποίος πήρε στην περιφέρεια του τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης με 300 εκ. του ελληνικού λαού. Αυτή είναι η διαφορά και επειδή ο σταυρός προτίμησης οδηγεί σε συναλλαγή και σε διαφθορά γι αυτό η κυβέρνηση αυτή τον κατήργησε και βεβαίως

υπάρχει και θα υπάρχει δυνατότητα επιλογής μέσα από διαδικασίες των κομμάτων, των κομμάτων τα οποία πρέπει να εξελιχθούν δημοκρατικά . γιατί ας μη γελιόμαστε εδώ δεν υπάρχουν τα κόμματα; υπάρχουν. Δεν καθορίζουν την πολιτική ζωή του τόπου; την καθορίζουν. Δεν καθορίζουν την λειτουργία της Βουλής και την έκφραση των απόψεων μέσα στην Βουλή; Την καθορίζουν. Θα είναι ψευδαίσθηση λοιπόν να αρνηθούμε την ύπαρξη των κομμάτων. Εκείνο το οποίο πρέπει να κάνουμε είναι να πιέσουμε όλοι και προς αυτό τείνει η μεταρρύθμιση να λειτουργήσουν αυτά δημοκρατικά. Η επιλογή δηλαδή να γίνεται με διαδικασίες αντικειμενικές και δημοκρατικές, μέσα στους οργανισμούς εκείνους που από την Συνταγματική πράξη προβλέπονται σαν καθοριστικοί για την λειτουργία του πολιτεύματος. Η δημοκρατία έτσι θα κατοχυρωθεί. Και δεν θα κατοχυρωθεί με την συναλλαγή του πολιτευτή, του κομματάρχη ο οποίος για να εκλεγεί βουλευτής υπόσχεται δεξιά κι αριστερά, κι όταν βρίσκεται στην εξουσία όπως ο κ. Κανελλόπουλος σπαταλά τα χρήματα του Δημοσίου για να αναδειχθεί πρώτος βουλευτής. Εμείς, πιστεύω, καθιερώσαμε την δημοκρατικότερη λειτουργία της πολιτείας. Ας λένε ότι τείνει ο τρόπος διακυβέρνησης, ο τρόπος λειτουργίας του πολιτεύματος προς τον ολοκληρωτισμό. Αλλά εδώ και πάλι θα ήθελα να ρωτήσω μήπως θυμάται κανείς πριν από το 1981 και ας θυμηθούμε τις εποχές τις προηγούμενες πριν το 1967, ας θυμηθούμε το 1961 να υπάρχει τέτοια πολυφωνία στην πολιτική σκηνή να μπορεί να εκφράζει ο καθένας ελεύθερα την γνώμη του, να μπορούν να γράφουν και να κυκλοφορούν ελεύθερα έντυπα; εγώ θυμάμαι κατασχέσεις, εφημερίδων , εγώ θυμάμαι διώξεις πολιτών, εγώ θυμάμαι εκλογές με βία ή νοθεία. Ποιός άραγε έκανε αυτές τις εκλογές; Εδώ κάνει ένα μεγάλο λάθος η Ν.Δ. Κάνει ένα μεγάλο λάθος γιατί η πράξη μας, η πρακτική μας έδειξε ότι ο πλουραλισμός και η πολυφωνία, η ελευθερία έκφρασης σε κάθε πτυχή της συνολικής και πνευματικής ζωής του τόπου είναι αποτέλεσμα της πάλης και του αγώνα των δημοκρατικών δυνάμεων. Εμείς έχουμε προωθήσει την δημοκρατία σ' αυτόν τον τόπο και όσους επικαλείται δήθεν η Νέα Δημοκρατία σαν προγόνους της πολιτικής της παράταξης, τον Βενιζέλο και τον Πλαστήρα, αυτή τους έδιωξε, αυτή τους κατεδίωξε. Η συντηρητική παράταξη απέναντί τους. Εγώ θυμάμαι κάποιους άλλους μεγάλους άνδρες της συντηρητικής παράταξης. Εγώ θυμάμαι τον Κονδύλη και τον Μεταξά. Εγώ δεν

τον Βενιζέλο και τον Πλαστήρα στην συντηρητική παράταξη.

Πρέπει να ξέρουμε βέβαια ότι υπάρχει πολύς δρόμος ακόμα μπροστά μας. Δεν είναι ιδεώδης η κατάσταση στον τόπο μας και δεν είναι ιδεώδης γιατί οι δομές και οι διεργασίες όπως αναπτύχθηκαν χρόνια πολλά είναι δομές και διεργασίες οι οποίες βοηθούν κλίμα το οποίο δεν εξυπηρετεί την συζήτηση, τον διάλογο, τα επιχειρήματα. Είναι δομές οι οποίες οδηγούν πολλές φορές σε καταχρήσεις είναι διεργασίες οι οποίες δεν εξασφαλίζουν πάντοτε να ακούγεται και στο σωστό μέτρο η γνώμη της μειοψηφίας. Υπάρχει δρόμος να διανύσουμε, αλλά αυτόν τον δρόμο για περισσότερη αντικειμενικότητα στην πληροφόρηση, για περισσότερη πολυφωνία στην τηλεόραση, για καλύτερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος θα τον διανύσουμε εμείς σαν πρωτεργάτες διότι εμείς είμαστε εκείνοι οι οποίοι κατοχυρώνουμε την εξέλιξη της δημοκρατίας. Και την επόμενη τετραετία θα υπάρξει ακόμη περισσότερη δημοκρατία. Ακόμα περισσότερη ελευθερία. Ακόμη περισσότερος διάλογος.

Ένα λοιπόν επίτευγμα είναι η κατοχύρωση της δημοκρατίας στον τόπο μας. Υπάρχουν όμως και σε άλλους τομείς πολλά επιτεύγματα. Θα έρθω, θα σταθώ 2 λεπτά στην εξωτερική πολιτική. Στην εξωτερική πολιτική έχουμε κάνει αποφασιστικά βήματα για την εθνική ανεξαρτησία, για να αποκτήσει η χώρα φωνή ανεξάρτητη, γνώμη και βούληση. Υπενθυμίζω πρώτα την εκστρατεία η οποία έχει γίνει από την χώρα μας για τον περιορισμό των πυρηνικών εξοπλισμών. Η χώρα μας είναι για πρώτη φορά μιά χώρα η οποία πρωτοστατεί σε διεθνές επίπεδο στο κίνημα ειρήνης, στο κίνημα για νέα διαφορετική μορφή του κόσμου. Και η χώρα μας έτσι έχει αποκτήσει κύρος σε πολλές άλλες χώρες του κόσμου. Από κει που είμαστε πάντα ουραγοί μιάς άλλης χώρας, από κει που είμαστε πάντοτε υπηρέτες μιάς συγκεκριμένης νοοτροπίας, της νοοτροπίας των εξοπλισμών και της αντιπαράθεσης έχουμε αναμειχθεί εμείς οι μικροί σαν πρωτεργάτες σε μία εκστρατεία ειρήνης και συμφιλίωσης. Το κύρος της χώρας μας στο εξωτερικό μόνο και μόνο από αυτή την ενέργεια είναι τεράστιο. Είναι επίσης πολύ μεγάλο μέσα στις χώρες της Κοινότητας γιατί εκεί έχουμε εκφράσει γνώμη έχουμε εκφράσει επιφυλάξεις, έχουμε δείξει μιά

νέα κατεύθυνση. Είμαστε βέβαια πολλές φορές δυσάρεστοι. Είμαστε πολλές φορές ενοχλητικοί. Θα μας ήθελαν διαφορετικούς. Όμως αναγνωρίζουν και το αναγνωρίζουν αναμφισβήτητα ότι αυτή η κυβέρνηση έχει μία συγκεκριμένη άποψη. Μία συγκεκριμένη κατεύθυνση και προοπτική. Κι αναγνωρίζουν επίσης ότι μ'αυτή την κυβέρνηση μπορεί να γίνει συζήτηση, μπορεί να γίνει σοβαρή συζήτηση με επιχειρήματα. Κι εμείς στο πλαίσιο της Κοινής Αγοράς έχουμε προωθήσει αποφασιστικά τα ελληνικά συμφέροντα. Έχουμε βελτιώσει σημαντικά τους όρους ένταξης. Το ανέφερα και σήμερα το πρωί στο εργοστάσιο που εγκαινιάσαμε. Το εργοστάσιο αυτό χρηματοδοτήθηκε από την Κοινότητα κατά 13%, τότε ο βαθμός χρηματοδότησης ήταν 25% κι επειδή οι προϋπολογισμοί δεν μπορούσαν να αναθεωρηθούν και ο προϋπολογισμός δεν είχε γίνει σωστά τελικά η Κοινότητα χρηματοδότησε το εργοστάσιο με 13%. Αυτή η χρηματοδότηση περιορισμένη ανήκει χάρη στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ στο απώτερο παρελθόν. Σήμερα όλα τα έργα χρηματοδοτούνται με 50%. Κι αυτό είναι επίτευγμα αυτής της κυβέρνησης. Μας είπαν ότι και το μνημόνιο ήταν δικιά τους ιδέα. Αλλά όσο και να ψάξαμε τα χαρτιά εμείς δεν βρήκαμε αντίγραφο του μνημονίου που υπέβαλαν και όταν τους το ζητήσαμε δεν μπόρεσαν να μας το δώσουν. Μας είπαν ότι τα Μεσογειακά Προγράμματα ήταν δικιά τους ιδέα. Αλλά όσο κι αν ψάξαμε στα αρχεία δεν βρήκαμε καμία έκθεση δικιά τους που να έλεγε συγκεκριμένα τι και πως ήθελαν από την Κοινότητα για ν'αναπτυχθεί ο Μεσογειακός λόγος. Μας είπαν ότι η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και η χρηματοδότηση από την Κοινότητα ήταν δικιά τους ιδέα. Κι όταν ρωτήσαμε πότε προώθησαν αυτή την ιδέα αυτοί μας παρουσίασαν μία απόφαση της τότε οικονομικής επιτροπής 4 σελίδων που έλεγε πολύ απλά, οι καλλιέργειες στην Ελλάδα αναδιαρθρώνονται, η απόφαση αυτή ισχύει όταν την εγκρίνει η Κοινότητα. Και στην Κοινότητα δεν την είχαν στείλει καθόλου τεκμηριωμένη και με επιχειρήματα.

Η Ν.Δ. είχε μία πρακτική και μερικοί από τους πρωτεργάτες της είχαν συνεργάτη την πρακτική αυτή πολύ αποτελεσματικά. Έριχναν ιδέες, εβγαζαν χαρτιά. Δουλειά όμως δεν γινόταν καμία. Η διαφορά αυτής της κυβέρνησης προς την προηγούμενη κυβέρνηση είναι ότι τώρα γίνεται δουλειά, υπάρχει αποτέλεσμα, υπάρχει έργο κι αυτό θα πρέπει να φανεί.

Κι αυτό αγαπητοί φίλοι δεν είναι κουβέντα, δεν είναι λόγος. Εγώ καλώ οποιονδήποτε να έρθει στο Υπουργείο Γεωργίας και να δει για παράδειγμα, μιλάω για τον δικό μου τομέα και δεν το λέω γιατί είναι ο δικός μου τομέας, γιατί και στον δικό μου τομέα εργάζεται το ΠΑΣΟΚ και στον δικό μου τομέα εργάζεται ο λαός, εργάζονται οι αγρότες, το θέμα είναι πως εργάζονται. Και τα επιτεύγματα τα δικά μας είναι επιτεύγματα όλων μας. Είναι επιτεύγματα του Κινήματος του Λαού, των Συνεταιριστικών Φορέων, των Αγροτικών Συλλόγων, μαζί με τον λαό για τον λαό δουλεύουμε.

Καλώ λοιπόν τον οποιονδήποτε να δει τι δουλειά έχει γίνει για τις αναδιαρθρώσεις καλλιέργειών και τι δουλειά είχε γίνει πριν. Να μετρήσει να δει τις 4 σελίδες που είχαν οι προηγούμενοι και να δει τις 300 τόσες σελίδες με στοιχεία, προτάσεις, συγκεκριμένες απόψεις για κάθε περιοχή της χώρας, για κάθε καλλιέργεια.

Όπως τα εγγειοβελτιωτικά έργα. Η ΕΟΚ μας έδωσε χρήματα μετά από προσπάθεια δικιά μας για να κάνουμε εγγειοβελτιωτικά έργα. Δεν υπήρχαν άνθρωποι, δεν υπήρχαν μελέτες, δεν υπήρχαν και οι προετοιμασίες για να εξετάσουμε πως μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες αυτές. Και βεβαίως δεν έχουμε προχωρήσει γρήγορα.

Έπρεπε να βρούμε ανθρώπους να τους οργανώσουμε να τους βάλουμε να δουλέψουν. Και αυτό έγινε, σήμερα δουλεύουν. Και γίνονται έργα και αύριο θα γίνουν περισσότερα. Λοιπόν για να κλείσω αυτό το κεφάλαιο θα θέλω να τονίσω και εδώ αυτό που είπα σε άλλη ευκαιρία. Επειδή λέγεται ότι η εξέλιξη στον αγροτικό τομέα είναι μία εξέλιξη η οποία οφείλεται αποκλειστικά σε χρήματα της Κοινότητας, δεν είναι αλήθεια αυτό. [Η εξέλιξη στον αγροτικό τομέα οφείλεται και στον ιδρώτα του ελληνικού λαού και στα χρήματα που δίνει η ελληνική κυβέρνηση. Οφείλεται πρώτα απ' όλα όμως στην αλληλεγγύη που επικρατεί σήμερα στην Κυβέρνηση ότι δεν είμαστε υπηρέτες, δεν εκτελούμε εντολές εμείς πρέπει να διαπραγματευόμαστε, να παλεύουμε, να αγωνιζόμαστε.]

Αγαπητοί φίλοι, για να δείτε τη διαφορά [Ο κ. Μητσοτάκης] ~~είπε~~ δεν συμφωνεί με την προβολή veto. Ο κ. Μητσοτάκης ~~είπε~~ δεν συμφωνεί η Ελλάδα να επιμένει στην αρχή της ομοφωνίας. Δηλαδή

2 } συμφωνεί στο να παίρνονται αποφάσεις κατά πλειοψηφία και ο πιο μικρός, που είμαστε εμείς, εκείνος που έχει αντικειμενικά τις μεγαλύτερες ανάγκες αλλά τα πιο διαφορετικά συμφέροντα να μείνει στην άκρη. Εμείς χρειαζόμαστε την υψηλότερη χρηματοδότηση. Εμείς χρειαζόμαστε την μεγαλύτερη ενίσχυση. Εμείς έχουμε μία γεωργία η οποία διαφέρει από την γεωργία της Δανίας, της Ολλανδίας, της Γερμανίας. Το ξέρει και ο πιο απλός πολίτης. Γιατί θα καθίσουν αυτοί να μας δώσουν ότι θέλουμε εμείς χάρη μόνο σε μία παράκληση και σ' ένα χαμόγελο. Δεν θα μας το δώσουν. Γιατί κι αυτοί πολύ λογικά κοιτάζουν τα δικά τους συμφέροντα. Να πουλήσουν βιομηχανικά προϊόντα. Να διευρύνουν τις αγορές. Να μας χρηματοδοτήσουν όσο το δυνατόν λιγότερο. Εμείς θα το πετύχουμε μονάχα αν σηκώσουμε κεφάλι, αν είμαστε δύσκολοι, αν φέρουμε άρνηση αν δεν παραιτηθούμε από το veto και την αρχή της ομοφωνίας. Έτσι πετύχαμε τα μεσογειακά προγράμματα.]

Αγαπητοί φίλοι πιστεύω ειλικρινά ότι μονάχα μία παράταξη η οποία ασπάζεται την αρχή της εθνικής ανεξαρτησίας, βλέπει την χώρα σε απόσταση και όταν λέω σε απόσταση με την έννοια ότι βλέπει σε μία διαπραγματευτική θέση απέναντι στους άλλους μπορεί να πετύχει αυτό που πετύχαμε εμείς, μπορεί να δώσει αυτά τα οποία πήραμε εμείς, μπορεί να αξιοποιήσει πραγματικά την ένταξη στην Κοινότητα, την ένταξή μας στην Κοινότητα δεν μπορεί να την αξιοποιήσει μία παράταξη, η οποία θέλει να εκτελεί μόνο εντολές και να υπακούει. Και για να κλείσω στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, θέλω να υπενθυμίσω την σχέση μας με τις Η.Π.Α. Το περίφημο θέμα των βάσεων, το περίφημο θέμα των συμφωνιών. Μας είχαν πει τότε ότι πρόκειται, να επέλθει καταστροφή, ότι ο χειρισμός όλου του θέματος θα οδηγήσει τις ΗΠΑ στην αγκαλιά της Τουρκίας, ότι δεν πρόκειται πια να δίνονται οι χρηματοδοτήσεις, οι οποίες δίνονται ότι έχει διαταραχθεί και θα διαταραχθεί η σχέση μας με τον Δυτικό Κόσμο. Τίποτα απ' όλα αυτά που είπαν οι Κασσάνδρες της Δεξιάς δεν επαληθεύτηκαν. Εμείς διακηρύξαμε τις σχέσεις μας και πετύχαμε ένα αποφασιστικό βήμα σε μία διευθέτηση η οποία είναι λίγο ως πολύ λογική. Υπάρχουν τόσες πολλές χώρες που έχουν βάσεις ~~φωτο~~

1 | ~~χώρα τους~~ ώστε εμείς που δεν θέλουμε βάσεις να αποτελούμε εξαίρεση. Εξαίρεση είναι εκείνοι οι οποίοι ⁹έχουν βάσεις. Εξαίρεση είναι εκείνοι οι οποίοι δέχονται πυρηνικά όπλα. Είναι εκείνοι οι οποίοι συνεργάζονται στους εξοπλισμούς, εντατικοποιούν τον ψυχρό πόλεμο και δημιουργούν κινδύνους για τον πληθυσμό τους και την παγκόσμια ειρήνη. ~~Κι εμείς βάλαμε την πορεία μπροστά~~ ^{πρέπει δείξουμε} για να παλαίψουμε να είμαστε εξαίρεση, να είμαστε επιτέλους μία χώρα σαν όλες τις άλλες, μία χώρα η οποία έχει δικιά της πολιτική, δεν εξαρτάται από τις μεγάλες δυνάμεις δεν βρίσκεται σε κίνδυνο πυρηνικού ολέθρου, δεν είναι αναγκασμένη να συμμετέχει σε πολιτικές διεργασίες τις οποίες δεν επικροτεί, δεν είναι αναγκασμένη να συμμετέχει σε συμμαχίες, οι οποίες ~~κατεργάζονται~~ ^{γδ} ξένα συμφέροντα. Μια χώρα η οποία ακολουθεί πολιτική ειρήνης, ^{οικονομική και} δημοκρατίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ας έρθουμε σ' ένα άλλο τομέα. Ας έρθουμε στην λαϊκή συμμετοχή. Και εκεί η διεύθυνση συμμετοχής της αυτοδιαχείρισης έχει δημιουργήσει σύγχυση στη δεξιά και της προκαλεί ανησυχίες, ασάφειες. Οι συνεταιρισμοί μας είπαν, μπαίνουν στην διαδικασία χορήγησης των δανείων της Αγροτικής Τράπεζας κι έτσι οι πρασινοφρουροί αποφασίζουν, οι πρασινοφρουροί αποφασίζουν σε νομαρχιακά συμβούλια ποιός θα πάρει τις πιστώσεις και που θα γίνονται τα έργα. Η τοπική αυτοδιοίκηση και όχι η κεντρική εξουσία έχει γνώμη τι θα γίνει σε κάθε δήμο και κοινότητα. Εγώ θυμάμαι την εξής περίπτωση : Το 1978-79 που είχα πάει στην Κοζάνη για να συζητήσω μαζί με άλλους εκπροσώπους κομμάτων για την Ε.Ο.Κ. και μου έδειξαν την τοποθεσία όπου επρόκειτο να γίνει κάποιο σχολείο και το σχολείο αυτό δεν είχε γίνει και δεν είχε γίνει για 4-5 χρόνια διότι αποφασίστηκε το σχολείο αυτό να φτιαχτεί στην Αθήνα και είχε σχεδιαστεί στην Αθήνα και οι μηχανικοί και οι σχεδιαστές στην Αθήνα, επειδή βρίσκονταν στην Αθήνα στα γραφεία τους, επειδή κάποια αναχρονιστική διοίκηση δεν τους έδινε και την δυνατότητα να έρθουν εκεί να εξετάσουν και επειδή ήσαν κάποιοι διορισμένοι φίλοι οι οποίοι δεν ήσαν καν ικανοί είχαν φτιάξει τα σχέδια του σχολείου έτσι ώστε το σχολείο να στηρίζεται στον γκρεμό και να μην μπορεί να γίνει ποτέ. Αυτό πιά δεν υπάρχει

σήμερα διότι όλα τα τοπικά έργα αποφασίζονται από τα Νομαρχιακά Συμβούλια, αποφασίζονται από τους εκπροσώπους του λαού, αποφασίζονται από τους δήμους, τους συνεταιρισμούς, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και εκτελούνται κατά το δυνατόν επί τόπου.

Γιὰ θυμηθείτε όταν πριν το 1981 όλοι στις περιφέρειες έλπιζαν μπας και γίνεϊ ο βουλευτής μας υπουργός δημοσίων έργων, γιὰ να γίνεϊ κάποιος δρόμος. Εγινε ο κ. Στράτος Υπουργός στην Αιτωλοακαρνανία και είδε πως η Αιτωλοακαρνανία και περίμεναν κι άλλοι νομοί να γίνεϊ υπουργός δημοσίων έργων κι η παράκληση ήταν στον κάθε ειδικό, κάντε μας κάποιο δρόμο. Σήμερα έχει πάψει αυτό το καθεστώς. Οι πιστώσεις τουλάχιστον στους νομούς αποφασίζουν τα Νομαρχιακά Συμβούλια. Δεν είναι πιο λογικό ; δεν είναι δημοκρατία αυτή ; δεν έχουμε δώσει ουσιαστικές εξουσίες πραγματικά στον κόσμο ; Εχουμε λοιπόν προωθήσει την λαϊκή συμμετοχή. Εχουμε προωθήσει την αποκέντρωση. Υπάρχουν βέβαια αδυναμίες. Η αποκέντρωση δεν έχει προχωρήσει αρκετά ακόμα. Θα μπορούσαν και πολλές άλλες αποφάσεις να παίρνονται σε τοπικό επίπεδο. Θα μπορούσαν να οι τοπικές αρχές ακόμα πολύ περισσότερους χώρους. Κι αυτή θα είναι η προσπάθειά μας στην νέα τετραετία. Η τοπική αυτοδιοίκηση να λειτουργήσει σωστά. Χωρίς τοπικισμούς, με καλό συντονισμό των φορέων. Τα Νομαρχιακά Συμβούλια να μπορέσουν να ιεραρχήσουν τα έργα και σε περιφερειακό επίπεδο, πιο αποτελεσματικά. Να υπάρχει καλύτερη συνεργασία με τους φορείς των εργαζομένων γιὰ μακροπρόθεσμες πολιτικές κατευθύνσεις. Εμείς στην νέα τετραετία θέλουμε να πλατύνουμε αυτό το οποίο δημιουργήσαμε το πρωτόγνωρο γιὰ την Ελλάδα. την Λαϊκή συμμετοχή, τις διαδικασίες συναπόφασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των συλλογικών φορέων, την αρχή ότϊ τα έργα σε κάθε νομό προγραμματίζονται κι αποφασίζονται από τους εκπροσώπους του κάθε νομού. Πιστεύω ότϊ όλα τα έργα τα οποία γίνονται στο νομό Κέρκυρας αποτελούν μία τρανή απόδειξη της νέας πολιτικής μία απόδειξη η οποία μας πείθει ότϊ ο λαός θα μας εμπιστευθεί γιὰ να συνεχίσουμε την πορεία σαν αποτελέσμα.

Αγαπητοί φίλοι, ας έρθω και στην Υγεία. Κι εκεί πιστεύω ότϊ υπάρχει μία βασική διαφορά αντίληψης ανάμεσα σ' αυτό το οποίο υπερασπίζεται η Ν. Δημοκρατία, η συντηρητική παράταξη κι αυτό που υπερασπίζεται το ΠΑΣΟΚ. Γιὰ την Ν.Δ. κύριος μοχλός και στην Υγεία ήταν η ιδιωτική

πρωτοβουλία και έπρεπε κανείς να εναποθέσει χρήματα για να απο-
λαύσει την προστασία της υγείας του σε ιδιωτικές κλινικές, τα
φακελλάκια των γιατρών ήταν μία κατάσταση η οποία είχε δημιουργη-
θεί κάτω από το καθεστώς των προηγούμενων κυβερνήσεων. Εμείς
είπαμε ότι η Υγεία είναι ένα πολύ σοβαρό αγαθό για να είναι αντι-
κείμενο εκμετάλλευσης και κέρδους. Ούτε στην Υγεία ούτε στην
Παιδεία ούτε στα άλλα βασικά κοινωνικά αγαθά επιτρέπεται εκμετάλ-
λευση, δεν επιτρέπεται το καθοριστικό κριτήριο για την ανάπτυξη
τους να είναι το ιδιωτικοοικονομικό κέρδος, η οργάνωση πρέπει να
περάσει στα χέρια του κοινωνικού συνόλου και να γίνεται με αρχές
κοινωνικής δικαιοσύνης και κοινωνικής ευμάρειας. Γι' αυτό προωθή-
σαμε το Εθνικό Σύστημα Υγείας. Τι θα κάνει η Ν.Δ.; Ρωτάω και απορώ.
Θέλει να καταργήσει τα Κέντρα Υγείας ; Θέλει να μην γίνουν τα περι-
φερειακά αυτά Κέντρα για την προστασία της υγείας του πληθυσμού;
Θέλει μήπως να καταργήσει τον νοσοκομειακό γιατρό πλήρους απασχό-
λησης ; Θέλει να επαναισαγάγει τον γιατρό ο οποίος δεν δουλεύει
στην κλινική και δουλεύει ιδιωτικά και από την κλινική στέλνει
στην ιδιωτική κλινική και στο ιδιωτικό του ιατρείο τους αρρώστους;
Θέλει να καταργήσει τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων και την προσπά-
θεια να υπάρξει ένα συνταολόγιο για να υπάρχουν εκατοντάδες χίλια
φάρμακα, να υπάρχουν οι προμήθειες οι οποίες δίνονται στους για-
τρούς για να γράφουν συγκεκριμένα φάρμακα, για να κερδοσκοπούν
ιδιωτικές φαρμακευτικές επιχειρήσεις με την Υγεία του λαού ;
ή μήπως θέλει η Ν.Δ. να καταργήσει την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
των αγρότών; Δεν πιστεύω ότι μπορεί να κάνει τίποτα απ' αυτά.

Η Ν.Δ. και στον τομέα της Υγείας είναι άρνηση. Δεν έχει πρόγραμμα.
Η μόνη παράταξη που έχει πρόγραμμα και προοπτική είναι το ΠΑΣΟΚ.
Εμείς στην νέα τετραετία θα προχωρήσουμε τον σχεδιασμό για να ολο-
κληρώσουμε το Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Ας έρθω και στην Παιδεία. Ποιός ήταν ο στόχος της Παιδείας ;
Ο στόχος της Παιδείας ήταν Ο κονφορμισμός. Ο περιορισμός
της κριτικής διάθεσης. Η μη αμφισβήτηση της κυρίαρχης ιδεολογίας
επί Ν.Δ., επί της συντηρητικής παράταξης. Διότι ήθελαν τα παιδιά
να υπακούουν. Δεν ήθελαν τα παιδιά να διαλέγονται, να επιχειρημα-
τολογούν. Ήθελαν τα παιδιά να έχουν γνώσεις κονσερβοποιημένες.

Να έχουν γνώσεις τις οποίες να παπαγαλίζουν. Να έχουν γνώσεις οι οποίες τα οδηγούν σε μία μόνο κατεύθυνση. Γιατί έχουμε τόση δυσκολία στην καθημερινή μας ζωή, να μπορέσουμε να ακούσουμε τον άλλον, να βρούμε τα επιχειρήματα τα οποία θα τον πείσουν, να συζητήσουμε σωστά. Επειδή δεν μας τα έχουν μάθει στο σχολείο. Επειδή στο σχολείο ακριβώς μέχρι το 1981, ήθελαν πολίτες μονόχνωτους, πολίτες οι οποίοι υπακούουν. Κι εμείς έχουμε εδώ ξεκινήσει μία τεράστια αλλαγή. Και βιβλία έχουμε δημιουργήσει, έχουμε δώσει στα παιδιά, τα οποία δίνουν μία σειρά από νέες γνώσεις. Γνώσεις στην κοινωνιολογία, στην οικονομία και έχουμε εισαγάγει συστήματα μάθησης για να συζητούν, να επιχειρηματολογούν. Για να μάθουν να είναι ελεύθεροι και κριτικοί πολίτες, για να ξέρουν να διαλέγουν. Κι αυτό, αγαπητοί φίλοι, είναι ένα τεράστιο βήμα. Γιατί έτσι δίνουμε το μέλλον μας σε ασφαλή χέρια. Γιατί έτσι κλείνουμε μία γιά πάντα στο μέλλον τον δρόμο προς τα πίσω. Η αλλαγή έτσι γίνεται ένα ποτάμι. Και το ποτάμι ποτέ δεν γυρίζει πίσω. Εμείς καθιερώσαμε και τον Νόμο Πλαίσιο στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Για να συμμετάσχουν οι φοιτητές, για να υπάρχει ένας κριτικός διάλογος όλων όσων συμμετέχουν στο Πανεπιστήμιο. Κάποιοι, και θα σας θυμίσω διηγώντας ιστορίες, όπως λέμε ιστορίες φρίκης, ο καθηγητής του Πανεπιστημίου που πουλάει το συγγραμμά του στους φοιτητές και εξετάζει αν τα συγγράμματα έχουν αγοραστεί για να περάσει στους φοιτητές. Τι άλλες ιστορίες. Οτι ο καθηγητής ρωτάει στις εξετάσεις τους φοιτητές την τάδε για να τον βασανίσει. Αυτή η απόλυτη κυριαρχία του ενός πάνω στον φοιτητή δεν δικαιολογείται. Έχουν υποχρέωση και οι καθηγητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων να δίνουν λόγο για την διδασκαλία τους να δίνουν λόγο για την συμπεριφορά τους, το Πανεπιστήμιο είναι για να ανεβάσει το επίπεδο μόρφωσης της κοινωνικής ολότητας και δεν είναι για να εξασφαλίσει θέση, σύνταξη και τεμπελιά σε ορισμένους. Κι εμείς έχουμε αλλάξει

Βέβαια κι εδώ υπάρχουν πολλά να γίνουν. Και θα προσπαθήσουμε για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου, για να είναι το σχολείο κοντά στην κοινωνία, για την ανάπτυξη της Τεχνικής Εκπαίδευσης, για να είναι καλύτερη η ποιότητα στα Πανεπιστήμια. Για να βελτιώσουμε την

παιδεία έχουμε δουλέψει και σε άλλη κατεύθυνση. Για πρώτη φορά έχουμε προωθήσει τον μαζικό αθλητισμό. Για πρώτη φορά έχουμε προωθήσει τις πολιτιστικές εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα από πολλά συγκροτήματα. Πολλές φορές η ποιότητα δεν είναι καλή. Τα μουσικά συγκροτήματα δεν ήταν αυτά που θέλαμε. Τα θέατρα που επισκέπτονται την επαρχία δεν είναι τόσο καλά. Αυτοί οι οποίοι προσφέρουν ψυχαγωγία θα μπορούσαν να προσφέρουν περισσότερη. Και όλοι ίσως, δεν αθλούνται όσο θα ήθελαν να αθλούνται. Δεν υπάρχουν τόσοι χώροι αναψυχής. Ομως ρωτάω, υπήρχαν ποτέ πριν, τόσα θέατρα, υπήρχαν τόσες πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, υπήρχε μία πολιτιστική παρουσίαση σε όλη την επαρχία; Όχι γιατί την συντηρητική παράταξη δεν την ενδιέφερε να περάσει ο πολιτισμός στην μάζα, στον κόσμο δεν την ενδιέφερε να αναπτυχθεί η επαρχία. Η πολιτιστική εκδήλωση για αυτούς ήταν μία εκδήλωση για ένα περιορισμένο τύπο προσώπων, ήταν το Φεστιβάλ της Αθήνας τον Αύγουστο και τίποτα παραπάνω. Εμείς δεν είμαστε για την ελίτ, για τους λίγους. Εμείς θέλουμε να δουλέψουμε για τους πολλούς. Για να αναπτυχθεί ο πολιτισμός σε ολόκληρη την χώρα.

Ας πω και δυό λόγια για την Οικονομία. Κι εδώ αγαπητοί φίλοι, θα κάνω μία παρένθεση γενικότερη. Είπε ο Γραμματέας στα εισαγωγικά του λόγια, ότι υπάρχει μία παράθεση δύο πολιτικών. Και πράγματι υπάρχει μία παράθεση δύο πολιτικών. Η μία πολιτική είναι εκείνη η οποία στηρίζει την ανάπτυξη του τόπου στον ιδιώτη επιχειρηματία, στο κέρδος, στο ιδιωτικό του κέρδος, στην οικειοποίηση της προσφοράς της ολότητας από ιδιώτες. Κι η άλλη πολιτική η πολιτική η δικιά μας, είναι εκείνη η οποία λέει ότι η ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία είναι αναγκαία, είναι σκόπιμη, πρέπει να προστατευθεί αλλά πρέπει να υπάρχει σε ορισμένα πλαίσια και σε ορισμένη κατεύθυνση και σε ορισμένο επίπεδο. Υπάρχουν τομείς όπως η Υγεία και η Παιδεία που δεν νοείται η ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία. Υπάρχουν τομείς όπως η Αγροτική Οικονομία όπου πρέπει να προωθήσουμε τις συλλογικές προσπάθειες, υπάρχουν δραστηριότητες οικονομικές, οι οποίες είναι τόσο σημαντικές όπου χρειάζεται άμεση παρακολούθηση από το κοινωνικό σύνολο. Η οικονομία πρέπει να βασίζεται σ' ένα πλέγμα ρυθμίσεων ώστε να υπάρχει μια ισορροπία ανάμεσα στην ιδιωτική πρωτοβουλία και στο κοινωνικό συμφέρον. Μία ισορροπία τέτοια η οποία να εμποδίζει την εκμετάλλευση, μια ισορροπία τέτοια που να εξασφαλίζει

• • // • •

οικονομία και στην όλη διαμόρφωση του τόπου την ιδιωτική εκμετάλλευση και το ιδιωτικό κέρδος θέλουν να καθιερώσουν ένα καθεστώς όπου οι λίγοι θα νέμονται την εργασία των πολλών ένα καθεστώς ολιγαρχίας. Πιστεύω ο Ελληνικός Λαός θα τους πεί όχι ~~παι~~ ^Α δεν θέλουμε ολιγαρχία, δεν θέλουμε μονοπώλια ^{δεν} θέλουμε το κεφάλαιο να καθορίζει την πορεία αυτού του τόπου.] Κι αυτό ακριβώς ήταν το χαρακτηριστικό της Οικονομίας μας. Το χαρακτηριστικό της οικονομίας μέχρι το 1981 ήταν ότι το ιδιωτικό κεφάλαιο νέμονται την πορεία του τόπου. Και θα φέρω ένα παράδειγμα τις λεγόμενες ^Ε προβληματικές επιχειρήσεις. Τι γινόταν πριν. Εάν ~~εγώ~~ είχα σχέσεις με το Κρατικό Μηχανισμό, ~~σχέσεις δηλαδή με το~~ Κυβερνητικό Κόμμα, μπορούσα να εξασφαλίσω την άδεια εγκατάστασης κάποιου εργοστασίου και μπορούσα ταυτόχρονα να εξασφαλίσω περιορισμούς εισαγωγών ώστε εγώ να είμαι ο μόνος που στην Ελλάδα παρέχει ξυραφάνια ή μύρα. Και είχα το μονοπώλιο της μύρας. Ήταν γνωστό ότι υπήρχε μονοπώλιο της μύρας. Είχα το μονοπώλιο σε ξυραφάνια κι έτσι εξασφάλιζα μεγάλα ποσοστά κέρδους. Η βιομηχανία μας δεν ήταν ανταγωνιστική, η ~~βιομηχανία μας~~ δεν ήταν βιώσιμη γιατί ήταν βιομηχανία η οποία βασιζόταν στην εύνοια, ~~ήταν βιομηχανία η οποία βασιζόταν~~ στην πολιτική εξυπηρέτηση. Κι αυτή η βιομηχανία πλήρωνε ^{εξέλιξαι} ~~εξέλιξαι~~ ^{συνέροισμα κέρδη} Πλήρωνε το χώμα που της έδωσα, το δικαίωμα να εισπράττει και να εκμεταλλεύεται το λαό. Και τι θα έκανε ~~εγώ σαν~~ ^δ βιομήχανος ο οποίος ^{ήξερε} ~~ήξερε~~ ^{οι} βλέπω ότι αργά ή γρήγορα κάποτε θα σταματήσει αυτό το καθεστώς ; θα επένδυε τα λεφτά που κέρδιζε ; όχι βέβαια, γιατί θα έβλεπε ότι σε λίγο θα εξανεμιστούν. Θα τα πήγαινε στην Ελβετία. Κι εκεί πήγαν τα δισεκατομμύρια των δανείων των Τραπεζών. Και μία ~~ώρα~~ ^{ώρα} μέρα γίνεται η ενταξη στην ΕΟΚ. Διότι βεβαίως η συντηρητική παράταξη πρέπει να εξυπηρετήσει πολλαπλά ιδιωτικά συμφέροντα. Πρέπει να εξυπηρετήσει και μεγάλα μονοπώλια, πρέπει να εξυπηρετήσει και ξένα συμφέροντα και δεν μπορεί να στηρίζεται στους ^{ευκαιριακού} ~~μικρούς~~ βιομηχάνους. Και ξαφνικά ~~οι μεγάλες~~ ^{ωραίες} επιχειρήσεις γίνονται προβληματικές. Η Πειραική Πατραϊκή γίνεται προβληματική. Ο Πουρνάρας γίνεται προβληματικός. Η ΛΑΡΚΟ γίνεται προβληματική. Γίνονται προβληματικοί γιατί όλο αυτό τον καιρό όπως ανέφερα πριν δεν είχαν στηριχθεί σε σωστά πόδια. Δεν είχαν φροντίσει να οργανωθούν ^{εσείς φοιτούσα στην εκπαίδευση} ~~αυτά ανταγωνιστικά.~~ ^{ωσω} ~~Κι έφαγαν πολλά λεφτά.~~ ^{του ανταγωνισμού} [Μας λένε ότι μας δίνετε για παράδειγμα πολλά λεφτά ή σπαταλάτε τα χρήματα. Φεύγουν χρήματα για τους αγρότες. 25 δισεκατομμύρια επιδοτήσεις. Κι εγώ ρωτώ, η ΛΑΡΚΟ μιά επιχείρηση, η Πειραική Πατραϊκή πόσα πήρε ; η Πειραική Πατραϊκή χρωστάει

25 δισ. όσα πήραν όλοι οι Έλληνες αγρότες μέσα σε 2 χρόνια.)

Δουλεύουν βέβαια 6.000 εργαζόμενοι. Αλλά πλούτυναν οι 6.000 εργαζόμενοι ή πλούτυναν ~~ορισμένες~~ 2 ή 3 οικογένειες οι οποίες ~~ήσαν~~ στο κατεστημένο της Δεξιάς, ανήκουν σήμερα και στο κατεστημένο της Δεξιάς και πρωταγωνιστούν στην επιχείρηση διάσωσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας; Βεβαίως πρωταγωνιστούν στην επιχείρηση διάσωσης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Διότι χάσανε τα εύκολα λεφτά, χάσανε τη δυνατότητα να απομυζούν κι άλλον Ελληνικό λαό.

Εμείς με την πολιτική μας είπαμε τέρμα σ' αυτή την εκμετάλλευση.

Έχουμε δυσκολίες μεγάλες στην Οικονομία. Κι έχουμε δυσκολίες μεγάλες διότι ακριβώς όλος ο χώρος της οικονομίας ήταν πριν προβληματικός. Μεγάλα ελλείμματα στις Δημόσιες Δαπάνες για χρηματοδοτούνται ορισμένοι. Ψηλός πληθωρισμός. Εμείς κατεβάσαμε τον πληθωρισμό το 1981, αν θυμόσαστε 260/o. Κι ελπίζουμε φέτος ότι θα είναι 15 τοις εκατό.

Και ταυτόχρονα το μεγάλο επίτευγμα, ταυτόχρονα με την μείωση του πληθωρισμού, έχουμε καταφέρει να κρατήσουμε τα εισοδήματα ψηλά. Στον αγροτικό τομέα τα έχουμε ανεβάσει σημαντικά. Οι εργαζόμενοι στις πόλεις στα χαμηλά εισοδήματα έχουν πάρει και παίρνουν πολύ περισσότερα λεφτά από ό,τι έπαιρναν πριν το 1981. Δηλαδή υπάρχει αύξηση του ποιοτικού επιπέδου της μεγάλης μάζας των εργαζομένων παρά τη μείωση του πληθυσμού. Κι όχι αύξηση λίγης.

Η ανεργία. Η ανεργία όμως, αγαπητοί φίλοι, δεν έχει αυξηθεί στα επίπεδα που έχει αυξηθεί στις χώρες της Δυτ. Ευρώπης. 16 τοις εκατό, 140/o, 110/o που είναι στις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες που γνωρίζουν ανάκαμψη. Βεβαίως υπάρχει ανεργία. Γιατί όταν έχουν αφήσει τόσα χρόνια την οικονομία σε σαθρή βάση, είναι δύσκολο να τη βάλουμε σε σωστό δρόμο, χωρίς να γίνουν αλλαγές να κλείσουνε εργοστάσια, ν' ανοίξουν νέα ανταγωνιστικά. Κι όσπου ν' ανοίξουν νέα θα υπάρξει αυτή η μεταβατική περίοδος. Αλλά σε μās εκείνο το οποίο εγγυάται την σωστή εξέλιξη είναι η προσπάθεια και ο προγραμματισμός. Και θα αναφέρω 2 παραδείγματα για τον προγραμματισμό.

Πρώτα υπάρχει ένα 5ετές πρόγραμμα με πολλές ελλείψεις. Ίσως θα μπορούσε να είναι σε ορισμένες κατευθύνσεις πιο συγκεκριμένο. Αλλά για πρώτη φορά σ' αυτό το τόπο η Βουλή συζήτησε, αποφάσισε, ψήφισε ένα πρόγραμμα, μιά κατεύθυνση, μια κατεύθυνση η οποία χαρακτήρηκε σε συζητήσεις οι οποίες άρχισαν από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, από τα Νομαρχιακά Συμβούλια, και τελείωσαν μέσα σε άλλους φορείς. Υπάρχει ένα πλαίσιο, μιά πολιτική καθορισμένη.

Και πέρα από αυτό το πρόγραμμα υπάρχει και μιά πολιτική επενδύσεων. Μιά πολιτική προς τα που να κατευθύνουμε την ανάπτυξη μας. Για πρώτη φορά γίνεται προσπάθεια για την ελληνοποίηση των κρατικών προμηθειών. Το κράτος, πριν από πολλά χρόνια, πριν το '81 αγόραζε είδη αξίας δισεκατομμυρίων. Και τα αγόραζε σε διαγωνισμούς, όπου συμμετείχαν ξένες εταιρείες και έδινε τις δουλειές σε ξένες επιχειρήσεις. Και κατασκευάζονταν τα περισσότερα αντικείμενα τα οποία αγόραζε το Ελληνικό Κράτος σε ξένα εργοστάσια επειδή υπήρχαν αντιπρόσωποι που πίεζαν γιατί όταν γινόταν η προμήθεια έπαιρναν και αυτοί προμήθεια.

.../...

Όταν η ΔΕΗ φτιάχνει, αγοράζει ταινιοδρόμους από μία επιχείρηση της αλλοδαπής, ταινιοδρόμους οποίοι κοστίζουν δισεκατομμύρια, υπάρχει κάποιος ο οποίος είναι αντιπρόσωπος και ο αντιπρόσωπος αυτός δικαιούται με βάση τη σύμβαση και τις διαδικασίες ένα 10ο/ο προμήθεια για τα έξοδά του και το κέρδος. Ένα δις η προμήθεια, 100 εκατομμύρια εισπράτει ο κύριος αυτός. Πρώτα απ' όλα η λογική λέει ότι το σωστό είναι τον ταινιοδρόμο ή τον εκσκαφέα μπορούμε να το κάνουμε εμείς, και το εκσκαφέα μπορούμε να τον κάνουμε, όπως στα ναυπηγεία μπορούμε να κάνουμε τα βαγόνια και πλοία, να μην το κάνει το ξένο εργοστάσιο αλλά να το κάνει το ελληνικό εργοστάσιο. Και να πούμε στο ελληνικό εργοστάσιο: θα στείλεις ανθρώπους έξω, θα μάθουν την τεχνολογία, θα φτιάξεις ότι μπορείς να φτιάξεις στην Ελλάδα και θα πάρεις την δουλειά. Είναι μία πρόκληση στο Ελληνικό Κράτος και σε σένα να φτιάξουμε εδώ στον τόπο τη δουλειά για να δουλέψουν οι Ελληνικός πληθυσμός. ~~Εξωτερικές εργασίες~~ ~~τα μηχανήματα~~

Ένα παράδειγμα πολύ συγκεκριμένο από τον δικό μας τομέα, τα σφαγεία, θα φτιάξουμε τα επόμενα 5 χρόνια σφαγεία αξίας 19 δις. Αυτά τα σφαγεία θα γίνουν για πρώτη φορά εδώ στην Ελλάδα, γι' αυτό έχει γίνει και μία συμφωνία με μία Ελληνική επιχείρηση την ΜΕΤΕΚ, για να μπορέσει να εξετάσει τι χρειάζεται για κάθε σφαγείο, να μοιράσει τη δουλειά, να την δώσει σε διάφορες επιχειρήσεις, και να φτιάξουν και τις κατασκευές και τα εργαλεία Ελληνικές επιχειρήσεις. Βεβαίως σε κάποιο ποσοστό θα φέρουν και ξένοι. Και βεβαίως σε κάποιο ποσοστό θα δώσουν και υλικά ξένοι. Αλλά δεν θα είναι πιά όπως ήταν πριν το 1981, το 100ο/ο προσφορά ξένων. Η προσφορά ξένων θα είναι ένα 10ο/ο, 15ο/ο, 20ο/ο μονάχα. Έτσι θα πάρουν δουλειά ελληνικές επιχειρήσεις και έλληνες εργάτες. Έτσι θα καταπολεμήσουμε την ανεργία θα μεταφέρουμε τεχνολογία και θα προωθήσουμε την οικονομία μας. Κι' όταν τελειώσει το πρόγραμμα αυτό θα υπάρχουν Ελληνικές Επιχειρήσεις, οι οποίες στον ελεύθερο ανταγωνισμό μετά θα μπορούν να φτιάχνουν σφαγεία για την Ελλάδα. Αυτή είναι η μεγάλη καθοριστική διαφορά. Η διαφορά η οποία στον συγκεκριμένο τομέα των κρατικών προμηθειών θα επιτρέψει να αναπτύξουμε την ελληνική οικονομία. Και φωνάζουν και διαμαρτύρονται. Επερώτηση στη Βουλή για τους εκσκαφείς της ΔΕΗ. Επερώτηση στη Βουλή από τη συντηρητική παράταξη για τα σφαγεία. Γιατί ~~να~~ αναθέσατε στη ΜΕΤΕΚ. Γιατί τους εκσκαφείς της ΔΕΗ ή τις όποιες προμήθειες της ΔΕΗ θα τις κάνει η ΠΥΡΚΑΛ και όχι οι ξένοι οι οποίοι έχουν αναπτυγμένη τεχνολογία και μπορούν να εξοικονομήσουν χρήματα και χρήματα. Το ερώτημα είναι πολύ απλό. Κάποιος κύριος έχασε 100 εκατ. προμήθεια. Κι ο κύριος αυτός είναι και γυναικεί και ελεύθερη έχει και υπημέριδα. Ποτέ στην Ελλάδα δεν έχει πέσει τόσο φτηνά το πολιτικό επίπεδο. Ποτέ στην Ελλάδα με τόση λίγη ντροπή δεν προβάλλονται τόσο επαίσχυντα ατομικά ιδιωτικά συμφέροντα από μία πολιτική παράταξη και από τον τύπο. Ποτέ στην Ελλάδα δεν έχουν δουλέψει τόσο ανοιχτά για να πλουτίσουν μερικοί. Και πιστεύω είναι χρέος όλων μας να πούμε όχι σ' αυτόν τον επιβαθμό. Δεν θα ξαναπεράσουμε ~~αυτήν την κατάσταση~~ ~~αυτήν την κατάσταση~~

Δεν θα ξαναεξυπηρετήσουμε ιδιωτικά συμφέροντα με αυτό τον τρόπο. Ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία ναι, ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία στην Ελλάδα, σε ελληνικά εργοστάσια ανταγωνίσιμα, με έλληνες εργάτες. Όχι αεριτχήδες οι οποίοι μοιράζουν τα λεφτά σε φίλους για να παίρνουν δουλειές. Αυτά πρέπει να ανήκουν στο παρελθόν για όλες τις πολιτικές παρατάξεις, για όλο το πολιτικό κόσμο και είναι ντροπή ότι βρίσκονται ακόμα εκφραστές μιας πολιτικής οι οποίοι θέλουν να έχουν μεγαλοπράκτορες και μεγαλομεσάζοντες.

.../...

10
 η' εφημερίδα του
 ουμωαρατάσσεται
 με τ' Η.Δ. και θρίζει
 την αυθιότητα

Και δύο λέξεις για την ακρίβεια. Βεβαίως, έχουν αυξηθεί οι τιμές. Βεβαίως το ποιοτικό επίπεδο, για να κρατήσουμε το ποιοτικό επίπεδο, χρειάζεται περισσότερα χρήματα. Όμως, πρέπει να υενθυμίσω ότι όπως είπα και πριν, στις κατώτερες εισοδηματικές τάξεις αυξήθηκε σημαντικό το εισόδημα. Ο αγρότης το 1984 κέρδισε σε σταθερές τιμές αφού αφαιρέσαμε τον πληθωρισμό, παραπάνω

Υπάρχουν κατηγορίες εργαζομένων που κέρδισαν παραπάνω και 3% & 4% σε σταθερές τιμές. Και δύο παρατηρήσεις γενικά με το θέμα αυτό. Η οικονομία μας είναι εξαρτώμενη. Και πολλά πράγματα έγιναν ακριβά λόγω αυτής της εξάρτησης, άμα αγοράσουμε τους εκσκαφείς της ΔΕΗ όπως είπα πριν από το εξωτερικό και τους πληρώνουμε σε δολάρια γίνονταν τα χρόνια που περσσαν μέχρι πρόσφατα αυτές τις ημέρες που πέρασαν κάθε μέρα ακριβώτερα. Όπως το πετρέλαιο όταν ανεβαίνει το δολάρια γίνεται κάθε μέρα ακριβότερο. Και το πετρέλαιο είναι ένας καθοριστικός παράγοντας για την εξέλιξη της οικονομίας. Δεν πρέπει να το ξεχνάμε αυτό ότι ακρίβεια στον τόπο μας την αντικατοπτρίζει την εξέλιξη της διεθνούς οικονομίας, την οικονομική πολιτική των ΗΠΑ η οποία ακριβαίνει το δολάριο για να έχει τα κεφάλαια προς την Αμερική, αντικατοπτρίζει την διασύνδεση και τον τρόπο διασύνδεσης της χώρας μας με την Διεθνή Κοινότητα. Όσο περισσότερο καταφέρουμε να αναπτύξουμε την Ελληνική Βιομηχανία τόσο περισσότερο θα μειώσουμε τις επιπτώσεις στην ντόπια οικονομία, θα μπορέσουμε να ελέγξουμε τον πληθωρισμό και την ακρίβεια. Το δεύτερο σημείο είναι το εξής: και εδώ υπάρχουν σκόπιμα παραπλανήσεις. Είχα προκαιρού κουβέντα με κάποιον που λέγεται υψηλόμισθος Συγκεκριμένα ήταν ένας πιλότος της Ολυμπιακής ο οποίος μου διαμαρτυρόταν για την ακρίβεια και την Οικονομική Πολιτική. Και μου διαμαρτυρόταν γιατί ο μισθός του ο οποίος ήταν 350.000 δρχ. τον μήνα, το 1981 6.000 δολάρια έτσι μου είπε, το 1984 έχει φθάσει σημαντικά πιο ψηλός γύρω στις 450.000 αλλά μου λέει είναι μόνο 5.000 δολάρια έχω χάσει 1.000 δολάρια μέσα σε 3 χρόνια. Εγώ και πιστεύω θα συμφωνείτε, βρίσκω την στάση αυτή εξοργιστική. Εμείς δεν είμαστε για να μην πληρώνουν εκείνοι οι οποίοι κάνουν ειδικές εργασίες υψηλής ευθύνης με πολύ καλούς μισθούς. Αλλά πρέπει και εκείνοι να ξέρουν ότι ο μισθός τους είναι πραγματικά πολύ καλός και οφείλεται στον ιδρώτα του Έλληνα. Οτι πρέπει να ξέρουν ότι

η κοινωνία αυτή πρέπει να πορευθεί με αρχές κοινωνικής δικαιοσύνης και οι μεγάλες αυτές εισοδηματικές ανισότητες δεν είναι δικαιολογημένες. Οτι δεν δικαιολογούνται συντεχνίες. Οτι δεν δικαιολογούνται κατεστημένες καταστάσεις. Οτι η εξέλιξη προς τα μπροστά πρέπει να είναι μία εξέλιξη που εκείνοι που κερδίζουν λιγώτερα πρέπει να κερδίζουν περισσότερα και εκείνοι που είναι στην ανώτατη εισοδηματική κλίμακα πρέπει να ικανοποιηθούν με λιγώτερα χρήματα. Γιατί έτσι αυτό είναι οικονομική λογική, θα αναπτυχθεί η οικονομία μας. Διότι όταν οι πολλοί έχουν περισσότερα χρήματα θα μπορέσει να λειτουργήσει η ζήτηση και η οικονομία καλύτερα. Δοιπόν, εμείς θέλουμε να μειώσουμε την ψαλίδα να βοηθήσουμε εκείνους που κερδίζουν λιγότερο. Θέλουμε το κέρδος να πηγαίνει στους πολλούς, δεν θέλουμε οι λίγοι να στην εργασία των πολλών. Και γι' αυτό οι παραπλανητικές σειρήνες των λίγων που χάνουν, δεν πρέπει να μας αποπροσανατολίσουν. Ακολουθούμε την σωστή πορεία για περισσότερη ισότητα και περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη. Και την πορεία αυτή θα την συνεχίσουμε αταλάντευτα.

Αγαπητοί φίλοι, νομίζω ότι μίλησα αρκετά, θα έπρεπε να κλείσουμε, πιστεύω ότι θα μπορούσε να μιλήσει κανείς ώρες για το έργο της Αλλαγής, για τις δραστηριότητες που γίνανε σε πάρα πολλούς τομείς, τομείς οι οποίοι έχουν αποτελέσει και αντικείμενο κριτικής όπως πολεοδομία, το περιβάλλον, όπου όμως έχει γίνει πραγματικά σωστή δουλειά. Θέλω να τονίσω κλείνοντας ότι τα επιτεύγματα της κυβέρνησης μας ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας μας. Τα όσα έγιναν τα ^{επί} χρόνια που πέρασαν, αποτελούν • εξελίξεις που ανταποκρίνονται • μακροχρόνιες προσδοκίες του λαού μας. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν είναι μία σύμπτωση. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν είναι μία πρόσκαιρη αντίδραση στα τόσα χρόνια εξουσία της Δεξιάς. ^{κοινωνική} Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν ~~μπορεί να~~ έχει βραχυχρόνιο χαρακτήρα για να μιλήσει η Δεξιά για απαλλαγή. Γιατί οι προσδοκίες του κόσμου για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη, για εθνική ανεξαρτησία δεν έχουν βραχυχρόνιο χαρακτήρα. Η αλλαγή και η κυβέρνηση μας ήρθε γιατί οι ^{οχλήσεις} ~~θερμοί~~ και ο τρόπος οργάνωσης της κοινωνίας μας, οι παραγωγικές μας ~~θέσεις~~ ^{οχλήσεις} ~~ο τρόπος με την μορφή που είχε~~ ήταν ξεπερασμένα.

Η αλλαγή ήρθε γιατί στην κοινωνία υπάρχουν πάντα στιγμές όπου το νέο πρέπει να πάρει την θέση του παλιού. Γιατί, ~~το εμπόδιο~~ το παλιό αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη, ~~γιατί το παλιό~~ αποτελεί ^ω εμπόδιο στην εξέλιξη. Γιατί σε κάθε κοινωνία χρειάζονται νέες ^{πιο} ~~προσαρμοσμένες~~ ^ω ~~εξυπνοποιημένες~~ ^ω ~~πιο~~ ^ω ~~δικαιτικές~~ ^ω ~~πιο~~ αποτελεσματικές μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Γιατί η ^{Εθνική} ~~κοινωνία~~ είναι ένας πολύπλοκος μηχανισμός ~~ο οποίος~~ πρέπει να προσαρμόζεται στην εξέλιξη η οποία πραγματοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Γιατί η ^ω ~~κοινωνία~~ όπως και ο άνθρωπος δεν μπορεί να μείνει στάσιμη και δεν υπάρχουν δυνάμεις οι οποίες μπορούν να κρατήσουν την κοινωνία αυτή στάσιμη. ~~Εμείς~~ ^ω ~~το ΠΑΣΟΚ,~~ ^ω ~~η αλλαγή είμαστε εκφραστές της τάσης προς τον~~ ^ω ~~πιο~~ ^ω ~~δημιουργικό,~~ ^ω ~~προς~~ ^ω ~~το καλύτερο,~~ ^ω ~~προς τον εκσυγχρονισμό~~ ^ω ~~προς την κοινωνική δικαιοσύνη~~ ^ω ~~προς την συμμετοχή,~~ ^ω ~~προς την ανάπτυξη αυτού του τόπου.~~

Η Αλλαγή επειδή είναι εθνική και πολιτική αναγκαιότητα, επειδή η ^ω ~~κίνηση~~ ^ω ~~προς το καλύτερο~~ ^ω ~~την οποία εκφράζουμε εμείς~~ ^ω ~~είναι~~ ^ω ~~απαραίτητη~~ ^ω ~~για αυτό~~ ^ω ~~δεν μπορεί να είναι ένα φωτεινό και φευγαλέο διάλειμμα.~~ ^ω ~~Το έργο μας είναι ένα έργο το οποίο άλλαξε την πορεία σ' αυτόν τον τόπο,~~ ^ω ~~είναι ένα έργο το οποίο θα μείνει,~~ ^ω ~~θα μείνει μακροπρόθεσμα~~ ^ω ~~θα επιβεβαιωθεί πιστεύω, πανηγυρικά στις εκλογές,~~ ^ω ~~θα το ολοκληρώ-~~ ^ω ~~σουμε και θα~~

Η δεξιά δεν έχει ^ω ~~πολλές~~ ^ω ~~δυνατότητες~~ ^ω ~~παρά~~ ^ω ~~πρέπει να ασπαστεί~~ ^ω ~~πολλά~~ ^ω ~~από αυτά που κάναμε~~ ^ω ~~αν θέλει να επιζήσει και ναέχει και κάποια~~ ^ω ~~συμμετοχή~~ ^ω ~~σε αυτό τον τόπο.~~ ^ω ~~Και επειδή δεν έχει φτάσει ακόμα σε~~ ^ω ~~αυτό το σημείο~~ ^ω ~~επειδή την εκφράζουν ακόμα οι αποστάτες του 65,~~ ^ω ~~επειδή την~~ ^ω ~~εκφράζουν~~ ^ω ~~ακόμα οι~~ ^ω ~~μονόπλευρες επιδιώξεις για ιδιωτικό~~ ^ω ~~κέρδος,~~ ^ω ~~επειδή δεν έχει~~ ^ω ~~κι αυτή~~ ^ω ~~εκσυγχρονιστική~~ ^ω ~~δεν έχει πιθανότητες~~ ^ω ~~επιτυχίας.~~ ^ω ~~Εμείς είμαστε αυτή την στιγμή η εγγύηση για συνέχιση,~~ ^ω ~~διάρκεια,~~ ^ω ~~κλιμάκωση του αγώνα.~~ ^ω ~~Εμείς είμαστε η μόνη εγγύηση ότι η~~ ^ω ~~χώρα μας θα πάει μπροστά.~~ ^ω ~~Η μόνη εγγύηση για περισσότερη δημοκρατία,~~ ^ω ~~η μόνη εγγύηση για περισσότερη~~ ^ω ~~ελευθερία,~~ ^ω ~~η μόνη εγγύηση ότι η~~ ^ω ~~χώρα μας~~ ^ω ~~θα~~ ^ω ~~μωρέσει να μετασχηματιστεί σε μια χώρα~~ ^ω ~~ανεξάρτητη,~~ ^ω ~~κοινωνικά δίκαιη,~~ ^ω ~~δημοκρατικά οργανωμένη,~~ ^ω ~~σε μια χώρα σοσιαλιστική.~~ ^ω ~~Οι Έλληνες θα ελπιώσουν ότι~~ ^ω ~~μέχρι σήμερα~~ ^ω ~~ωρεία μας~~ ^ω ~~και θα κρατήσουν ανοιχτό το~~ ^ω ~~δρόμο για μια~~ ^ω ~~εξάδα,~~ ^ω ~~ειρηνική, δημοκρατική, σοσιαλιστική.~~